

Länsstyrelsen i Gotlands län
Ingrid Thomasson
ingrid.thomasson@lansstyrelsen.se

Remiss naturreservat Bälsalvret

Bälsalvret har betydande naturvärden och bildande av naturreservat är väl befogat. Vi tycker att förslaget till beslut samt skötselplan är bra.

Vi vill lyfta frågan om bete av området. På sidan 20-21 i Skötselplanen, under rubriken "Stängsling och bete", finns en värdefull diskussion runt frågan om bete. Det är ingen tvekan om att historiskt sett har praktiskt taget alla utmarker betats, och naturen har påverkats av detta. När betet upphör sker förändringar. Många gånger uppfattar vi dessa förändringar som positiva. Antalet arter ökar och orkidérikedomen kan bli spektakulär. Så småningom växer landskapet igen, det blir mer av buskar och träd, marken blir mer skuggad och artantalet minskar. Beroende av de naturgivna förutsättningarna sker det mer eller mindre fort. På de magra markerna på Bälsalvret sker det långsamt.

Vi har under åren upplevt flera misslyckade betesinsatser i naturskyddade områden. Fel typ av betesdjur vid fel tidpunkt och fel betestryck har ruinerat de naturvärden man avsåg att gynna. Då är det bättre att avstå från bete. De raser av betesdjur man hade förr, som var anpassade till gotländska utmarker, är numera svåra att finna. De ekonomiska förutsättningarna är annorlunda nu och djurskyddsspekterna likaså. Russ, gutefår och gotlandsfår är de enda kvarvarande raserna, anpassade för denna typ av betesdrift. På nötdjurssidan är det svårt eller omöjligt att hitta några bra alternativ.

Förr lade man troligtvis ner mycket möda på manuella röjningar av sly som betesdjuren inte höll nere, ex slån och hagtorn. Att genom högt betestryck få bort slyet riskerar att skada den markväxtlighet man vill gynna. I skötselplanen nämns manuella röjningar och vi anser att det är viktigt att prioritera den åtgärden.

Vi tror det är klokt, som nämns i skötselplanen, att inte samtidigt beta hela området, utan att man låter beta vissa delar och lämnar andra obetade och så kanske skifta efter 10 eller 20 år. En för framtiden okänd faktor är vilken påverkan en ökande stam av rådjur kan få. Detta måste också vägas in.

Vi föreslår att man kompletterar Skötselplanen med en särskild Betesplan, där man vidareutvecklar och konkretiserar det resonemang som förs under rubriken "Stängsling och bete". Vilka områden ska betas, vilka raser, vilket betestryck, tid för påsläpp och betesslut, hur ordna stängsling, vatten, daglig tillsyn, eventuell betesputsning, röjningsbehov samt utvärdering av betesresultatet? Dessutom vad det finns för praktiska möjligheter att få tag på lämpliga betesdjur.

Anders Lekander, sekr.